

Nr 22.

Av herr Hansson i Skegrie m. fl., om åtgärder för främjande av upplagring av drivmedel för traktorer hos jordbrukare.

Genom den omfattande övergången från hästdrift till traktordrift, som under senare år ägt rum inom svenskt jordbruk, har vår livsmedelsförsörjning under en eventuell avspärrningstid blivit i hög grad beroende av att drivmedel i tillräcklig mängd finnes upplagrade för dessa traktorer. Vid upprepade tillfällen under senare tid har också jordbrukarna uppmanats att upplägga dylika drivmedelsförråd.

Upplagring av dylika drivmedel är emellertid en ganska kostsam sak, och därest jordbrukarna skall kunna förmås att i önskvärd utsträckning vidta denna för vår försörjning så viktiga beredskapsåtgärd, bör garanti givas för att sådana upplagrade drivmedel får behållas och disponeras för vederbörande jordbrukares egna behov och alltså ej bli föremål för ransonering eller beslag. Med hänsyn till den oerhörda betydelse en dylik upplagring av traktorbränsle har för vår livsmedelsförsörjning borde skyldighet åvila statsmakterna att sörja härför. Av skilda anledningar synes det emellertid vara lämpligast om denna lagring i största möjliga utsträckning ombesörjdes av jordbrukarna själva. För många innebär emellertid detta en så stor kapitalinvestering att man tvingas avstå därifrån. Skall därför beredskapslagringen få den behövliga och önskvärda omfattningen bör det vara ofrånligt att staten biträder vid finansieringen av densamma. Detta kan motiveras främst därmed, att det är ett allmänt intresse av stora mått att vår inhemska livsmedelsproduktion kan upprätthållas även vid en avspärrningstid men också därmed att jordbrukarna åtager sig en beredskapsåtgärd, som staten egentligen borde svara för. Jordbrukarna får dessutom vid enskild lagring bära förluster genom svinn och eventuell kvalitetsförändring samt kostnader för försäkring.

Hithörande spörsmål har underställts statsmakternas prövning genom skrivelser till Kungl. Maj:t från såväl Sveriges lantbruksförbund och Hushållningssällskapens förbund som riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap. Därvid har föreslagits att lån, vilka skulle vara räntefria i 10 år, borde utgå till jordbrukare som upplagrade drivmedel till en mängd av 4,5 m³. Lånen föreslogs till 1 400 kr. per traktor och beräknades täcka kostnaden för anskaffning av en cistern samt halva kostnaden för bränslet.

För jordbrukare som tidigare anskaffat tankanläggning borde emellertid motsvarande lånemöjligheter kunna ges till att anskaffa ytterligare en cistern

för beredskapslagring. I dylika fall borde kravet på minimirymden å sådan tank kunna sänkas till 3 m³. För lagring å mindre gårdar borde också lån kunna erhållas till tankanläggning med denna rymd.

Då det med hänsyn till de internationella förhållandena torde vara av stort allmänt intresse att dylik lagring av drivmedel snarast åstadkommes, bör åtgärder i stimulerande syfte ej fördröjas.

Med hänvisning till ovanstående hemställes,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla att skyndsamma åtgärder måtte vidtagas i syfte att underlätta och stimulera upplagring hos jordbrukarna av drivmedel för traktorerna.

Stockholm den 15 januari 1953.

Nils G. Hansson
i Skegrie.

Stig F. Hansson
i Önnarp.

Holger Adolfsson.

Sven Vigelsbo.